

גדוד חרוב - מבצע 'הרמת כוסית'

איום המטענים המושלכים וחשיבות האבטחה כלפי

ממד הגובה

כללי:

בעקבות הרצון להפעיל לחץ מתמשך על הפעילים בקסבה וליצור פעילות התקפית רציפה, הוחלט על מבצע גירוי-תגובה, שכלל מיקום של ארבע 'אלמנות' ופעולת גירוי לפגיעה במניחי/משליכי מטענים וחמושים.

הפעילות נערכה ב-22 בספטמבר 2006 במרחב הקסבה, ובמהלכה הושלכו שלושה מטענים לעבר כוח בסמטה שהיה בדרכו להתמקם ב'אלמנה'. כתוצאה מהמטענים נפצעו חמישה חיילים בהם אחד במצב בינוני אשר נפגע בעינו, היתר במצב קל.

המשימה:

"גדוד חרוב יפגע בחמושים, מניחי ומשליכי מטענים במרחב הקסבה בעיר שכם."

השיטה:

- א. הסתננות רכובה אל מרחב הקסבה בעיר שכם.
- ב. פריקה והתגנבות רגלית אל יעדי 'אלמנות'.
- ג. התמקמות הכוחות ב'אלמנות קש' בדירוג, והפעלת כוחות החילוץ לגירוי.
- ד. זיהוי חמושים ופגיעה בהם.
- ה. קיפול הכוחות בצורה רכובה על ידי כוחות החילוץ.

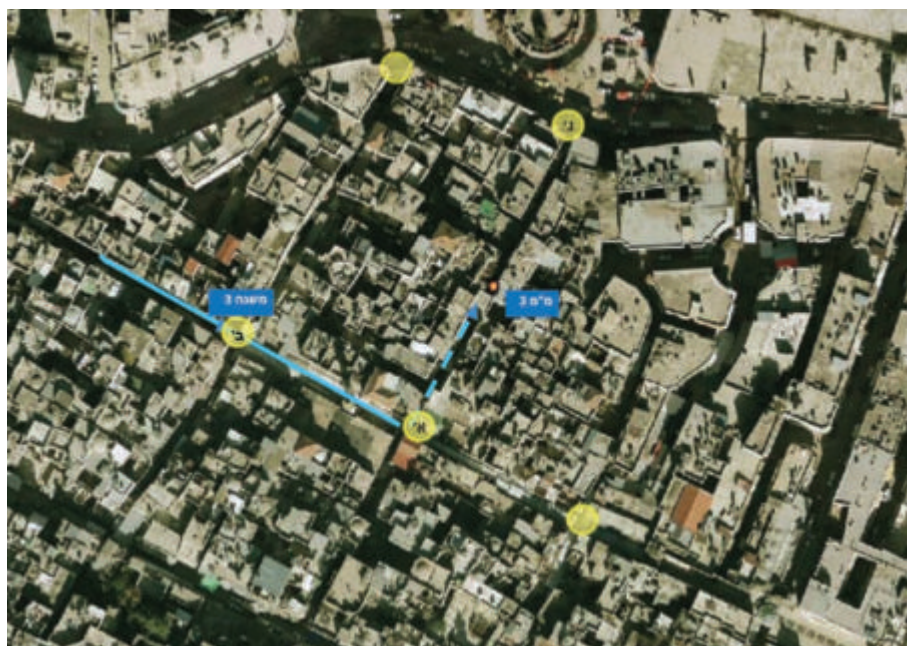
שלבי הביצוע:

שלב א' - מיקום 'אלמנות' ראשונות:

האלמנות הראשונות התמקמו על פי תכנון.

שלב ב' - מיקום צמד 'אלמנות' שני:

מיקום שתי ה'אלמנות' האחרות בוצע בדירוג.

החסימה באזור נפרצה ע"י הכוח המוביל שכלל חפ"ק מ"פ, 'אלמנה' של מ"מ 3 ו'אלמנה' של סמל 3. בצומת א' פרק מ"מ 3 רגלית, והחל לנוע למיקום ה'אלמנה' בבית גשר, מרחק של כ-35 מ'. המ"מ לא הצליח לפתוח את דלת הכניסה לבית ולכן נזקק לערכת פריצה הידראולית שנמצאת בחפ"ק המ"פ. לאחר תיאום, חפ"ק המ"פ בהרכב מ"פ, קשר וחובש, חבר לכוח עם הערכה ההידראולית וסייע בפריצת הדלת. תוך כדי ניסיונות הפריצה, זיהה אחד הלוחמים הצפוניים 2 דמויות על גגות בחלק המערבי ודווח על כך למ"מ. המ"מ העביר לכוח את הזיהוי והדגיש את הגברת הערנות בעקבות הזיהוי.

שלב ג' - ההיתקלות והתגובה:

תיאור אירוע 1:

מספר שניות לאחר הזיהוי ועם פריצת הדלת, נזרקו על הכוח שני מטענים אשר נפלו בחלקו הצפוני של בית הגשר.

הכוח חילץ למרחב מוגן, השיב באש לעבר נקודות חשודות והחל בחילוץ הפצועים תחת חיפוי של המ"פ והקשר לעבר הרכבים שהמתינו בצומת א'.

תיאור אירוע 2:

תוך כדי החיפוי הבחין המ"פ בערכת הפריצה ההידראולית שנמצאת במרכז בית הגשר, ובחיפוי הקשר ניסה לקחת את הערכה, תוך כדי כך נזרק לעברו מטען שלישי שנפל באותה נקודה.

שלב ד' - החילוץ והפינוי:

הכוחות חילצו את עצמם לרכבים שממתינים בצומת א' ויצאו לצומת ג' שם נבדקו על ידי פרמדיק.

סמ"פ החוד הוביל את התאגיד והאביר הנוסף לנקודת השחלוף ומשם בוצע הפינוי הרפואי לבית החולים 'בילינסון' וימאיר'.

שלב ה' - המשך הפעילות והקיפול:

שאר הכוח בפיקוד המ"פ המשיך בביצוע משימתו בניסיון להפעיל את שתי האלמנטים האחרות.
לאחר מיצוי פעולת הגירוי, קיפל המ"פ את שאר הכוחות.

שגיאות ותקלות:

- א. אי מיקום 'אלמנה' מאבטחת לכוח הרגלי - **שגיאה**.
- ב. תפעול ערכת הפריצה על ידי המ"מ ומאוחר יותר על ידי המ"מ ומ"פ - **שגיאה**.
- ג. משך זמן ארוך יחסית עד להעברת תמונת מצב על ידי הכוח - **שגיאה**.

לקחים:

לקחים משלב מיקום צמד האלמנטים השני:

- א. **מיקום ערכת הפריצה ההידראולית בחפ"ק המ"פ**, נוכח העובדה שבגדוד קיימות שתי ערכות בלבד - **לקח חיובי לשימור**.
- חשוב לציין כי באותו לילה ביצע הגדוד שני מבצעים במקביל בשני שטחים מורכבים

(קסבה ומחנה הפליטים עין בית אילמא) כאשר בקסבה היה צורך למקם ארבע 'אלמנות' במקביל.

ב. תפעול ערכת הפריצה ההידראולית על ידי המ"מ והמ"פ:

יש להכשיר לוחמים שתפקידם הוא תפעול ערכת הפריצה והם אלה שצריכים להיות אמונים על תפעול פריצת הדלת, בעוד שתפקידו של המ"מ הוא לעסוק במתן המענה לאיומים המרכזיים הקיימים על הכוח בזמן הפריצה.

ג. שימוש בבית הגשר כמחסה בזמן תפעול הדלת - לקח לשימור.

ד. דירוג במיקום ה'אלמנות' הפנימיות והגדרת ה'אלמנה' של סמל 3 ככוח חילוץ קרוב - לקח לשימור.

לקחים משלב ההיתקלות והתגובה:

ה. הכנת הכוח לביצוע המשימה:

הכוח ביצע אימונים ייעודיים וכן נוהל קרב סדור מאוד, דבר שהוכיח עצמו בזמן האירוע - **לקח לשימור** בכלל ולפעילות בשטחים מורכבים בפרט.

ו. עזר שת"פ - יש ליצור עזר שת"פ פרטני יותר, בעיקר כאשר ישנם כוחות חברים ובשטחים צפופים כמו הקסבה - **לקח לשיפור**.

ז. חיבור האיסוף - צריך להיעשות באופן פרטני ומקצועי יותר טרם העלייה לעמדה, בדגש על הגדרת צי"חים, חיבור לשלבי המשימה, תורפות בביצוע המשימה, צי"חי ברזל וחיבור לעזר שת"פ - **לקח לשיפור**.

ח. תמונת מצב - בכל אירוע קיים צורך מידי להעביר תמונת מצב עדכנית. באירוע זה, למרות שהמ"פ והמ"מ לא יכלו להעביר תמונת מצב, יכול היה המ"כ (מתן) להעביר תמונת מצב. יש לחדד עיקרון זה בשלבי נוהל הקרב השונים - **לקח לשיפור**.

סיכום מח"ט שומרון:

איום המטענים המושלכים והמענה המבצעי

הכרת האיומים בקסבה ותרגומם להתנהגות מבצעית נכונה ברמת הלוחם

יש להתייחס לאיומי הקסבה עד לרמת הלוחם האחרון ולעמוד על מענה מבצעי ראוי בדמות אבטחה תלת-ממדית ושמירה על מרווחים ברמת הכוח.

בפועל, הגדרנו את סכנת זריקת המטענים בסמטה הספציפית הזו כאיום המרכזי במבצע. דיברנו על התורפות בכל הקשור לשליטה ואבטחת ממד הגובה, ובכל זאת נפגעו חמישה חיילים כתוצאה משני מטענים שנזרקו מהגג.

אסור לנו לחזור על שגיאות ותקלות. עלינו להילחם כמו שמתאמנים וכמו שמתדרכים בקפ"קים, ולעמוד באופן אסרטיבי (מפקדים!!!) על המשמעת המבצעית של הכוחות.

תצפית קרובה וצלפים לשליטה על גגות

האם ניתן לנוע בקסבה באופן רגלי ללא חוזי?

התשובה היא חיובית. במקום שבו אנו מגדירים באופן ספציפי את התנאים לביצוע התנועה (תנועה מאובטחת על פי שיטתה ותוכנית איסוף) - כלומר, במקום שהסיכון מחושב ומטופל.

בפועל, מאמץ האיסוף מרחוק כשל (ראה פירוט בהמשך), ועל כן הגגות מעל הכוח לא כוסו כראוי.

ייתכן שאבטחת ממד הגובה, גם באמצעות תצפית קרובה וצלפים - מתוך רבי הקומות של כיכר השעון, השולטים בגובה על הקסבה - הייתה פותרת את הבעיה.

עקרונות לתכנון וביצוע תצפית קרובה

- התצפית תתמקם בטווח קצר או בינוני לצייח ועל כן עליה להיות חשאית.
- ציר התנועה לתצפית צריך להיות נסתר לכוח והחדירה חשאית.
- עמדת התצפית צריכה לאפשר קיבולת אמצעי התצפית לצד הצלפים.
- ניתוח שדה הראייה, רחב או צר (שטחים חיים/מתים) בהתאם לצייח וכרטיס טווחים תואם.
- מיגון ראוי נוכח הקרבה לשטח הפעולה ומוכנות לירי אל תוך העמדה.
- יכולת קשר ופיצול עבודה אל מול מספר כוחות ללא הוצאת אנטנות מן המבנה.
- תכנון משותף עם כוח חילוץ, פינוי ומקת"גים איסופיים ואג"מיים (בעיקר אופן הפעולה בעקבות זיהוי צייח או לאחר גילוי הכוח).

תכנון מבצעי - המשך לפגיעה במשליכי המטענים בקסבה

תופעת משליכי המטענים בקסבה גברה באופן משמעותי מאז אירוע מותו של אושר דמרי ז"ל.

המחבלים מעודדים מהאפקטיביות היחסית של מטעני ההשלכה, מטפחים שיטת פעולה זו נוכח יכולת הפעלתה מבלי להגיע למגע ישיר/קשר-עין ישיר עם הכוח הצבאי. בפועל, נזרק המטען בעקיפין מעל מכשולים שעל הגגות לעבר המקום המשוער שבו נע הכוח הצה"לי. לכוח הצה"לי הרגלי אין, בדרך כלל, קשר עין ישיר עם זורק המטען

ולכן הוא אינו מצליח לפגוע בזורק.

משמעויות:

- מדובר באיום שעלול לפגוע בחופש הפעולה, ולכן נדרשת התייחסות ספציפית ורציפה, השמה לה למטרה לפגוע במשליכי מטענים.
- הפגיעה במשליכי המטענים צריכה להיעשות מנגד, באמצעות צליפה וצליפה ארוכת טווח ולא מתוך פנים הקסבה (כאמור בעקבות זווית הגבהה וקשר עין).
- מבצע לפגיעה במשליכי מטענים צריך לכלול מאמץ איסופי מרוכז לכיסוי גגות הקסבה מכל זוויותיה, ריכוז מאמץ צליפה ופעילות גירוי והונאה מושקעת, המבוצעת רק לאחר מיקום חשאי של הכוחות הצולפים (הקדמת כוח התגובה לכוח הגירוי).

מיומנות קסבאית לחיזוק בגדוד חרוב:

- **תנועה מאובטחת בשטח צפוף**
הקמת כוח בכשירות למשימה במאפיינים אלה בכלל, ואימון כוח בשטח מנותח ספציפי בפרט.
- **מיומנות פורצים ומצאי ערכות הידראוליות**
פעולת הפריצה נמשכה זמן רב מדי. ייתכן שיצרה רעש, גרמה להצטופפות ומיקדה את זורקי המטענים לכיוון הכוח. יתרה מזו, בגדוד היו מעט מדי ערכות פריצה, אימון מועט של פורצים, והחלטה לא נכונה שלא למקם מראש ערכת פריצה עם הכוח הרגלי. (תנועת המ"פ והחפ"ק והבאת הערכה מהגי"פ - תנועה מיותרת ומסוכנת).
- **הקפדה על תרגול רב של שרשרת פיקוד מפקדים והיערכות לאירועי קיצון.**
- **תכנון תוכנית איסוף וניהול האיסוף תוך כדי מבצע (ראה בהמשך).**
- **התגנבות וחדירה חשאית למבנה.**

תוכנית האיסוף ופעריה: חוסר התאמה בין גורמי האיסוף לצי"חים

תוכנית האיסוף

	'פופ'	'יובל'
הצי"ח	הסריקה בוצעה לעבר הגגות במרחב לזיהוי חמושים ומניחי מטענים ואבטחת כוחותינו	סריקה מצומת א' לצומת ב'. הסריקה בוצעה לעבר גגות וצומת א', זיהוי חמושים וזורקי מטענים ואבטחת כוחותינו
הטווח הממוצע ויכולת זיהוי / גילוי / הפללה	טווח ממוצע ליעד: 1,400 מ' זיהוי: 4,000 מ' גילוי: 2,500 מ'	טווח ממוצע ליעד: 1,350 מ' זיהוי: 4,000 מ' גילוי: 2,500 מ'
אופי הסריקה	סריקה באמצעות "ח" לאורך	סריקה באמצעות "ח" לרוחב
משך הפעילות	שלוש שעות ורבע	שלוש שעות ורבע
תנאים סביבתיים	ראות מצוינת ללא ערפל	ראות מצוינת ללא ערפל
זמן תגובה	זמן קפיצה של שנייה: יכולת קפיצת עוגנים	אין אפשרות לבצע ב"יובל" קפיצת עוגנים, מעבר עוגנים באמצעות הזזה ידנית
הערות	ה'פופ' סרק את איתור הבית על אף שלא מוקם בו כוח	לאחר הפריקה בצומת א' הוחלף ה'יובל' ב'פופ'

פערים ולקחים - תוכנית האיסוף למבצע

פערים	לקחים
● שימוש בשני אמצעים לטובת סריקה רחבה: אי הגדרתו של אחד מהאמצעים כ"אמצעי ברזל" לצי"ח הקריטי בתכנית המבצעית, כלומר, אמצעי המצוי"ח לגגות השולטים על הסמטה שבין צומת א' לאיתור. בשורה התחתונה, בזמן זריקת שני המטענים הראשונים לא צוי"ח אמצעי צופה על הגגות ששלטו על הכוח.	● יש להגדיר "אמצעי ברזל" הצופה על השטח המאיים על הכוח מבלי לעזוב אותו: מקום בו החלטנו על תנועה רגלית בסמטה אחת בלבד (לאורך 30 מטר, בין צומת א' לאיתור) נכון להקדיש למאמץ זה "אמצעי ברזל" ("היובל" במקרה שלנו) שיתמקד בגגות השולטים על הכוח מבלי לסרוק מקומות אחרים. "הפופ", לעומת זאת, המכויל לקפיצת עוגנים, צריך היה להיות מושקע כ"אמצעי סורק" לסריקה שבין האיתורים.
● עדכון הגורם האיסופי: היובל שסרק בין צומת א' לצומת ב' לא הכיר את פריקת הכוח הרגלי בצומת א'. הגדוד לא דיווח לתצפית על פריקת הכוח.	● RPT ל'זריז': יש לצייד את הזריז ב-RPT ע"מ לאפשר לו זיהוי עצמאי של שלבי הפעולה (פער טכני-יחט"לי ולא פער של אמצעי RPT). ● משיכת מידע ודחיפתו: החפ"קים השונים צריכים למשוך מידע ("PULL") באופן אקטיבי ולהעבירו לכוחות המסייעים ולא לחכות, פאסיבית, לדיווח של הכוח המבצע.
● עדכון תכנית האיסוף תוך כדי ניהול הקרב: מפק"צ זריז לא הכיר את אי התמקמות הכוח באיתור ולכן בוזבז חלק ממערך האיסוף לשווא.	● תכנון וניהול תכנית איסוף גדודית: מ"פ האיסוף מרכזת את תכנית האיסוף החטיבתית (באותו לילה בוצעה פעילות נגד תשתיות בעסכר, בלאטה ועין בית אילמא במקביל לקסבה). גורם גדודי ינהל וישלוט בתכנית האיסוף הגדודית ויחבר את מפק"צ האיסוף לשינויים בתכנית לאחר קפ"ק 2 גדודי. קל וחומר שינויים ועדכונים במהלך ניהול הקרב.

הדיווח הרפואי וסכנת הפגיעה בחופש הפעולה

יש להבחין בין "פצוע קל" לבין חייל שנשלח לבדיקה; כתוצאה מזריקת שני המטענים הראשונים נפצעו קל חמישה לוחמים בלבד; ארבעה אחרים לא נפצעו אלא התלוננו על צפצופים באוזניים ולחץ בלבד! כל התשעה התפנו רגלית לעבר התאג"ד. בנקודת השחלוף הוחלט לשלוח לבדיקה גם את החיילים שלא נפצעו.

הדיווח בערוץ הרפואי והאג"מי אינו מכיר קריטריון הנמוך מ"פצוע קל". עלינו להבחין בין "פצוע קל" לבין חייל שנשלח לבדיקה ולהוריד את רמת ההיסטריה, אחרת ייפגע חופש הפעולה שלנו בשטחים קשים ולא נוכל לפעול שם באופן יום-יומי.

● **"אירוע דחוף" לעומת "אירוע לא דחוף"**

בכל הקשור להקפצת מסוק יש להבחין עם תחילת האירוע בין "אירוע דחוף" ל"אירוע לא דחוף" ולא להשתמש בהגדרות של "קל", "בינוני" ו"קשה".
אירוע דחוף - הקפצת מסוק
אירוע לא דחוף ≠ הקפצת מסוק.
רק בשלבים מאוחרים יותר של הפינוי הרפואי נכון להגדיר באופן מדויק יותר קריטריונים של "קל", "בינוני" ו"קשה".
האירוע הנוכחי היה "אירוע לא דחוף"!

● **שחלוף פצועים במחסום 42 ולא בצומת 411**

יש לשחלף פצועים בצומת 42 ולא בצומת 411. אין צורך להאריך את התנועה עד צומת 411 (מתייחס לאירוע לילי בלבד).

בברכה,

אמיר ברעם, אל"ם
מח"ט שומרון

מבצע 'שעון חול'

איום המטענים בעיר העתיקה של שכם

כללי:

מבצע 'שעון חול' נערך בין התאריכים 27-29 ביוני 2007 בהשתתפות היחידות גדס"ר נח"ל, גדוד 890, גדוד 93, גדס"ר 35 וארבע פלוגות מג"ב. במהלך המבצע נפצעו חמישה לוחמים מכוחותינו, נעצרו 14 מבוקשים בכירים, נהרגו שני מחבלים ונתפסו אמצעי לחימה רבים.

המשימה:

"חטמ"ר שומרון תפשוט על יעדי טרור ותסרוק עוגנים ממוקדים בקסבה; תמנע יציאת פיגועים מגזרתה למרחב ולעורף מדינת ישראל; ותצמצם את איום הטרור מהעיר שכם."

הרעיון המבצעי:

כיתור הקסבה תוך כדי פעולה רצופה וגלויה (חתימה גבוהה יום ולילה) והברחת המבוקשים לעוגני מסתור בתוך הקסבה או לחילופין למרחב העירוני (לא לבתי-החולים), כדי לפגוע בהם או ללכדם.

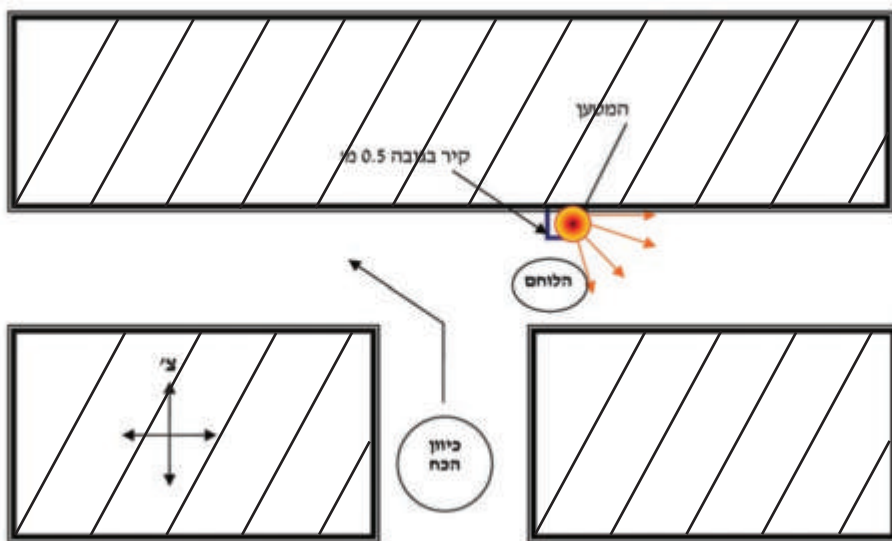
אירוע העלייה על המטען בצומת 172 ופציעתו של לוחם גדס"ר 934

כללי

- ב-27 ביוני, במהלך מבצע 'שעון חול' בשכם, הופעל מטען על כוח מגדס"ר נח"ל. מפיצוץ המטען נפגע חייל באורח קל.
- החייל פונה במסוק לבית-החולים תל-השומר.

מבנה הזירה

הזירה הורכבה ממטען רסס בודד שהופעל ע"י טלפון סלולארי.

מבנה המטען

מטען בעל מעטפת ברזל בעובי 1 מ"מ. רסס המטען הורכב משני סוגי אומים: הגדול, בקוטר 12 מ"מ ומשקל 4.5 גרם; הקטן, בקוטר 8 מ"מ ומשקל 1.5 גרם.

אירוע עליית כוח גדס"ר 35 על מטען בחוש ספאדי ופציעתם של 4

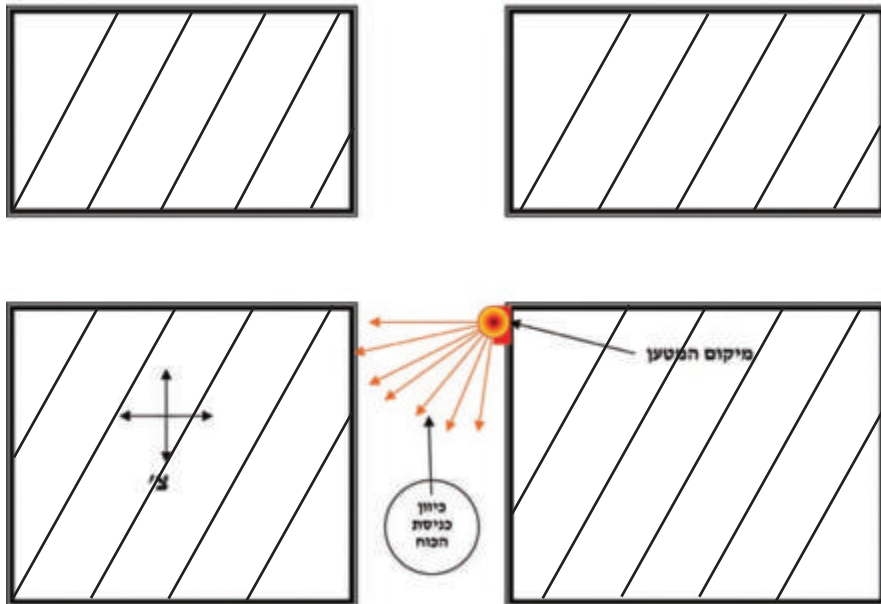
לוחמים

כללי

- ב-27 ביוני, במהלך מבצע 'שעון חולי' בשכם, הופעל מטען על כוח של גדס"ר צנחנים. מפיצוץ המטען נפגעו ארבעה חיילים, מתוכם אחד באורח קשה.
- צוות ס"פ הגיע למקום ובדק את שרידי המטען.

מבנה הזירה

הזירה הורכבה ככל הנראה ממטען רסס בודד שהופעל על ידי תיל דו-גידי. צוות הס"פ ביצע סריקה לאיתור נקודת ההפעלה, נמצאו שני שרידי תיל דו-גידי באורך של כ-20-40 ס"מ. ההפעלה בוצעה ככל הנראה מהגג הסמוך.

בתמונה - שחזור המטען

מבנה המטען

המטען היה מטען רסס שהורכב בתוך ארגז פעולה קטן (תמונה מס' 1) בעל מעטפת ברזל בעובי 0.2 מ"מ. אורך המטען - 28 ס"מ, גובהו - 17 ס"מ, רוחבו - 9 ס"מ. רסס המטען הורכב מאומים בגודל 10 מ"מ ובמשקל 3 גרם כל אחד. המטען יכול להכיל כ-3.2 ק"ג. מניתוח שרידי המטען עולה כי סוג החני"ם הינו TATP+אבש"ר.

סיכום מח"ט שומרון

התמודדות עם איום המטענים בעיר העתיקה:

סיכול מומחי חבלה

- יש להעלות לראש הצי"ח המודיעיני את מומחי החבלה, המתמחים בייצור "מטעני הגנה" בתוך השטח הקסבאי.
- יש לפגוע במומחי חבלה, כדי למנוע את העברת הידע שנצבר באמתחתם לאחרים.
- הפעילות ההתקפית (לא האמל"ח), היא ציר הפעולה האפקטיבי ביותר כנגד מחבלי הקסבה או מומחי החבלה שלה, בעיקר כשהיא נעשית לאור מודיעין ממוקד (אמין לובאדה), אך גם כשלא קיים מודיעין ממוקד (פאדי קאפשה). יש להמשיך בפעילות ההתקפית בעומק הקסבה ללא לאות במקביל ללימוד מלקחים ומציאת פתרונות לבעיית המטענים.

פעילות התקפית בשעות היום

- המטענים בקסבה אינם מצויים שם בקביעות אלא מונחים ומפורקים לסירוגין בהתאם לפעילות כוחותינו. כלומר, בדרך כלל בין השעות 24:00 ל-05:00. לכן יש לפעול גם לפני השעות האלה או אחריהן.
- **היתרונות לפעולה בשעות היום:** הפתעת המחבלים, התשתם וסיכויי היפגעות נמוכים יותר ממטענים.
- **החסרונות לפעולה בשעות היום:** הפרות סדר, הגברת הסיכויים לפגיעה בבלתי מעורבים ופגיעה בשגרה האזרחית של העיר.

תנועה וחדירה לעומק הקסבה על גבי גגות

- יש להמשיך ולפתח את תחום התנועה המבצעית על גבי גגות - תנועה המאפשרת חדירה עמוקה לקסבה תוך הימנעות מסמטאות וממטעני האויב.
- **היתרונות לתנועה על גבי גגות:** הימנעות מסמטאות ומטענים, הפתעת האויב.
- **החסרונות לתנועה על גבי גגות:** מיומנות חסרה, ולכן נוהל קרב ארוך; קשיים בחילוץ ובבטיחות; וממד אבטחה נוסף, 'הממד הרביעי' - כלומר ממד אבטחה נוסף כלפי מטה.

יזום אקטיבי של מטעני סלולאר

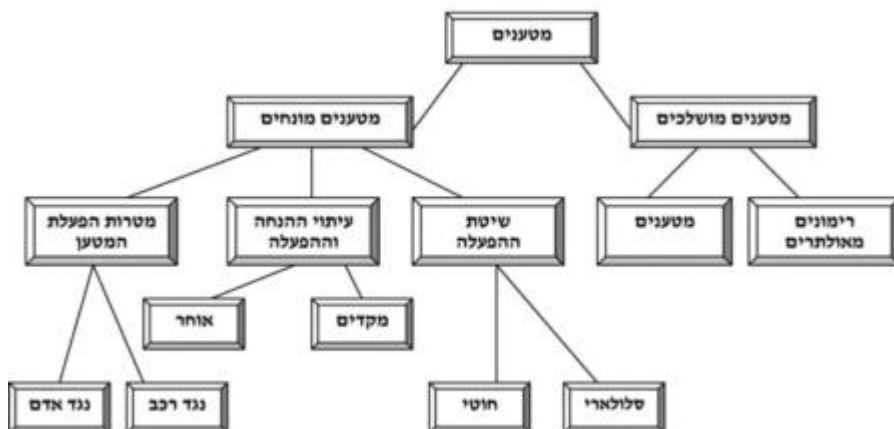
יש לשקול הפעלת אמצעים היוזמים מטענים לא רק באופן קרקעי אלא גם באמצעות סריקה אווירית.

כלבי חנ"ם

- **קבלת החלטות:** כלב חנ"ם אינו מחשב או כרטיס ביטוח; זהו יצור חי הפועל על פי אינסטינקט משופר שיצור חי אחר (אדם, מפעיל) צריך להבינו ולפרשו. לכן, הכלבן עלול לא פעם להתקשות בקבלת החלטות באשר לתרגום התנהגות הכלב למציאות.
- **הכרת יכולות:** יש להבהיר לכוחות המבצעים מהן יכולותיו של הכלב וכי אין להסתמך עליו בכל מאת האחוזים.
- **משימה כלבנית:** הגדרת המשימה הכלבנית צריכה להיות רחבה והכלבן אסרטיבי: עליו לסרוק סמטה ומרחב השפעה ולא רק שקיות חשודות.
- **נוהל קרב חסר:** חבירת הכלבן לגדס"ר הייתה מאוחרת ונוה"ק חסר. יש להקפיד על נוה"ק מלא, לפחות עפ"י הכתוב בבד"ח 'עוקץ'.
- **זיהוי השטחים המועדים:** שילוח הכלב היה צריך להיעשות מהזיג' (על שני צדדיו) ולא מתוך הרכב, שיצר שטחים מתים ולא אפשר לכלבן קשר עין מלא ואמיתי עם צי"חי הסריקה.

מניעת עלייה על "מטענים אחרים"

- סיווג המטענים לקטגוריות (ראה השרטוט המצורף):
- אל מול איום ה"מטענים האחרים" חשוב להקפיד על יציאה מהשטח שלא בדרך הכניסה; הימנעות מתנועה חוזרת ונשנית על אותם "צירי פנים שטח"; ומודעות נהגים לבורות, עצמים חשודים, ועצמים המונחים על הכביש, המתעלים את הרכב למעבר צר וממולכד.

עזר "שטחים מועדים" על פי היסטוריה גזרתית

יש לעדכן את עזר השטחים המועדים להנחת מטענים באופן עיתי באמצעות מעקב שוטף אחרי פעילות הנחה ומודיעין של מטענים, ולעמוד על הטמעת ההיסטוריה הגזרתית לפני כל יציאה לפעילות.

צמ"ה ייעודי

- **'דובי קטלני'** - יש לסיים פיתוח 'דובי קטלני' (לביא"ה - לוחם ביעה אופני הנדסי) המושך אש ומטענים מושלכים ככל 'שופל', אבל מסוגל להתמודד איתם באופן יעיל.

דחפור מסוג 'דובי קטלני' (לביא"ה)

- **מיני מחפרון CX-1** - יש לסיים פיתוח מיני מחפרון ממוגן (בובקט CX-1) המצויד בפטישון לטיפול ייעודי בחסימות האבנים והבטון של סמטאות הקסבה הצרות.

מיני דחפרון מסוג CX-1

פעילות שוטפת כנגד חסימות ממולכדות

יש לפעול ביתר אינטנסיביות כנגד חסימות הקסבה, הן באמצעות צמ"ה ייעודי והן באמצעות חומר נפץ במידות מועטות.

השתלמות חטיבתית בנושא חבלה וחילוץ תחת אש

על החטיבה להמשיך ולבצע השתלמות עיתית בנושא חבלה וחילוץ תחת אש בכפוף למועדי ההחלפות של הגדס"רים בגזרה. בהשתלמויות החטיבתיות נכון לשים דגש על איתור סימנים מעידים להנחת מטענים.

עשרה סימנים המעידים על הימצאות מטענים

1. **שקיות זבל** - שקיות זבל בודדות או קרטונים בנתיב התנועה.
2. **תיל דו-גיד** - תיל דו-גיד פרוס, על פי רוב בצבע לבן אך יתכן גם בצבע שחור.

3. **שני שליש גובה** - חפץ תלוי בשני שליש גובה אל מול כתפיים וראש.
4. **ביוב** - מכסה בור ביוב פתוח, סדוק, מחורץ.
5. **אבנים חסרות** - חפירה בקירות או אבנים חסרות בקיר שלאורך הסמטה.
6. **קרקע מכוסה** - ערימה של פיסות בד או שטיח על גבי הקרקע.
7. **חפצים מושענים על קיר** - לבנים של ריצוף המושענות על הקיר.
8. **חפירה** - חפירה בקרקע בנתיב התנועה או הנסיעה.
9. **תיל הבולט מהקרקע** - יציאת תיל דו-גידי מתוך חפירה בקרקע.
10. **חפצים משהים** - שלטי פח הזרוקים על הקרקע, קופסאות ושאר חפצים מרעישים המשמשים להסוואה או מתן התראה למחבלים על התקדמות הכוח.

עשר הפעולות המרכזיות להתמודדות טקטית עם איום המטענים

1. **מיגון קרמי** - הקפדה על תנועה עם מיגון קרמי.
2. **פלטות מיגון** - תנועה עם פלטת מיגון לכוח המוביל את התנועה.
3. **משקפי מגן** - תנועה עם משקפי מגן.
4. **רווחים** - הקפדה על רווחי תנועה בין הלוחמים בהתאם לרמת האבטחה.
5. **ציין לייזר** - ביצוע סריקה כנגד תיל ממעיד ע"י שימוש בציין הלייזר שבחוד.
6. **אמל"ח אלקטרוני** - תנועה עם אמצעי מיגון אלקטרוניים (על פי התרעה).
7. **טיפול בחסימות** - התייחסות לחסימות בפתחי סמטאות כממולכדות ופיצוץן.
8. **ירי על חפצים חשודים** - בהיעדר מענה אחר, ביצוע ירי על חפצים חשודים בסמטה.
9. **סימנים מעידים בציר החזרה** - המטענים האוחרים, הימנעות מתיעול וסימנים מעידים.
10. **סריקה כנגד מטענים** - לפני התמקמות הכוח יש לבצע סריקה כנגד הימצאות מטענים.

בברכה,

אמיר ברעם, אל"ם
מח"ט שומרון

גדס"ר 1 - מבצע "תגובה מהירה 6"

מארבי שטח צולבים ופתיחת אגף

כללי:

בעקבות ידיעות על חמושים המסתובבים במרחב הקסבה של שכם, ביצע גדס"ר 1, ב-26 במרס 2007 פעילות לפגיעה בחמושים באזור הצפוני-מזרחי של הקסבה. זאת, באמצעות מארבי 'זיג' - גירוי-תגובה. כתוצאה מהפעילות נפגעו ונהרגו שני מחבלים, ונפצע מחבל נוסף; לכוחותינו לא היו נפגעים.

המשימה:

"גדס"ר גולני יפשוט על מרחב הקסבה יאתר ויפגע בחמושים. כל זאת על מנת לסייע לחטיבה לעמוד במשימתה."

השיטה:

- הסתננות רכובה ורגלית למרחב הקסבה; מיקום מארבי 'זיג' חשאי; יצירת גירוי על מנת לחשוף מחבלים ולפגוע בהם; סריקת המעבדה ונטרולה; במקביל, ביצוע מעצר דמה וחזרה לשטחי כינוס עם שחר. כל זאת בשבעה שלבים עיקריים:
- א. הסתננות רכובה אל מרחב הקסבה בעיר שכם דרך שכונת השומרונים.
- ב. הגעה לנקודת פיצול, המשך תנועה של כוח גיוש למעצר דמה.
- ג. הגעה לנקודת פריקה, ופריקת הכוחות.
- ד. התגנבות רגלית של הצוותים זרביב וגל למיקומם, ותנועה של גמליאלי לנקודת המתנה.
- ה. התמקמות של זרביב למארבים, ותחילת התגנבות רגלית של אורן למארבים.
- ו. התמקמות של כוח אורן במארבי 'זיג'.
- ז. הפעלת כוחות בחתימה גבוהה לגירוי.

כוחות ומשימות:

צוות 1 - כוח ברין וכוח זרביב.

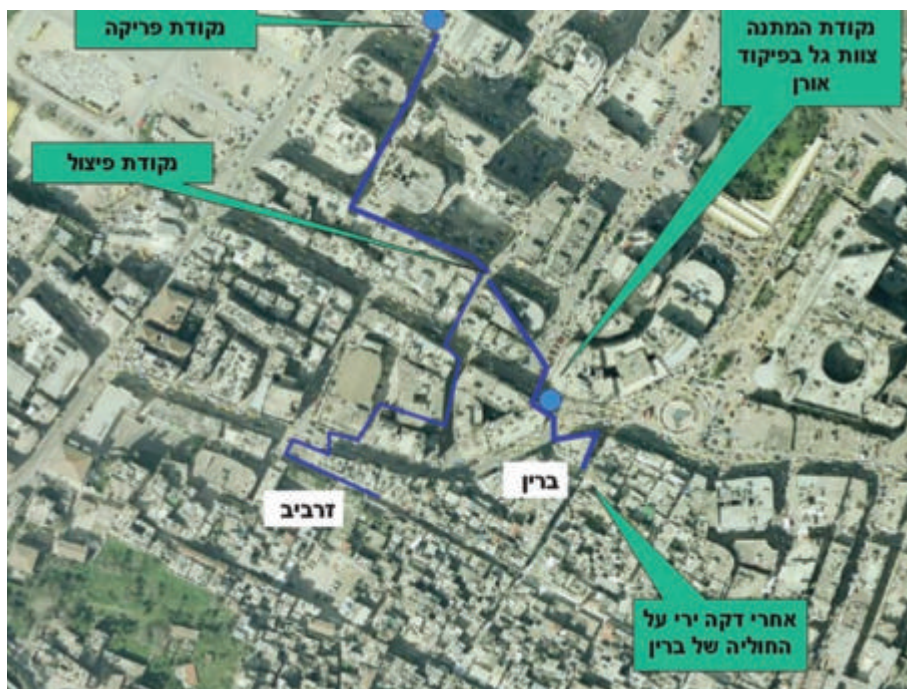
צוות 2 - כוח אורן וכוח נתנאל.

השתלשלות אירועים:

שלב א' - התנועה אל היעד

צוות 1 נע להתמקמות ראשון. הכוח פרק מהרכבים בשעה 1:10 והצוות התחיל תנועה לעמדתו. הצוות נע ב'תולעת זוגות' עד לנקודת פיצול, משם כל כוח - ברין וזרביב, נע למיקומו.

כוח ברין הגיע ראשון למיקומו ומעט לאחר הכניסה לסמטה נורה לעברו כדור יחיד. הכוח של זרביב דיווח "מוקי" ומיד שמע ירייה של כדור בודד - כנראה הכדור שנורה על ברין בסמטה.

שלב ב' - הלחימה מתוך ה'זיג'

כוח ברין התחיל לנהל אש עם מחבלים בצומת הממוקם כ-90 מ' למזרח, ובמקביל כוח זרביב סיפק תצפית על הצומת ממערב וקידם את הצמד של שוקי וזיו 10 מ'

לשיפור התצפית.

לאחר דקה מתחילת האירוע זיהה צמד הקלעים של זרביב, דמות מציצה מכיוון דרום-מזרח באזור הצומת, ומיד אח"כ נצפה הנשק על המחבל.

צמד הקלעים נכנסו למוכנות;

ממתינים;

שקט מוחלט;

לאחר כ-5 שניות הדמות החלה לחצות את הצומת לכיוון כוח ברין מצפון. הכוח זיהה מיד שמדובר במחבל חמוש והחל לספור לאחור:

"7...4...3...2...1"

בוצע ירי במקביל של הכוח - המחבל נפל.

בשלב זה נורו ברחבי הקסבה יריות פריפריאליות.

לאחר מס' דקות זוהתה דמות המנסה לחלץ את המחבל שנפל. הדמות נורתה

באמצעות קליע בודד והיא נפלה מיד.

בשלב זה הירי הפריפריאלי נרגע וגם חילופי האש עם כוח ברין מכיוון הצומת

פסקו. הנשק של המחבל החמוש נאסף על-ידי הכוח הרכוב.

נבחרו שלושה מוקדי תחקיר:

1. אירוע היתקלות;
2. חשאיות;
3. מה הבין האויב?

אירוע ההיתקלות:

היורה	מצב	גודל מטרה	חיות מטרה	אמצעי	מרחק	מס' כדורים	מס' פגיעות
זיו	שכיבה	דמות פרופיל	2 שניות	אקילה	130 מ'	1	פגיעה מרכז מסה
שוקי	כריעה	דמות פרופיל	2 שניות	טריגי	130 מ'	1	פגיעה מרכז מסה
שוקי	כריעה	דמות נופלת	-	טריגי	130 מ'	2	2 פגיעות מרכז מסה
שוקי	כריעה	דמות מתכופפת פרופיל	-	טריגי	130 מ'	1	פגיעה במותן

כוח ברין**שגיאות ותקלות:**

- לאחר ההיתקלות ניתן היה להוריד מנורות בסמטה - שגיאה.

לקחים לשיפור:

- כאשר מתנהל מגע עם אויב שהוא יותר ממגע חולף, נכון להוריד מנורות במרחב על מנת למצות את היתרון היחסי שלנו - ראייה בחושך.

לקחים לשימור:

- הסמטה נפתחה בזהירות והכוח היה מוכן להיתקלות - לקח מהמבצע שעבר!
- הכוח לא עבר לצד המזרחי של הסמטה - מכיוון שהבין שהוא חושף את עצמו, מה שגרם ככל הנראה לאויב להתעכב בפתיחה באש.

כוח גל**שגיאות ותקלות:**

- לוחמים ללא מכשיר קשר לא היו מחוברים כלל לתמונת המצב - שגיאה.
- ללוחמים עדיין אין מנשאים לפלטות - תקלה!

- היתקלות של נתנאל עברה ללא דיווח בקשר ונודעה רק לאחר המבצע - תקלה.

לקחים לשיפור:

- יש לדאוג בדחיפות למנשאים לפלטות.
- יש להעביר למ"כים את החשיבות שבמתן תמונת מצב לרמה ממונה. לא ייתכן שלא דיווח על ההיתקלות באופן תקין.

סיכום מוקד תחקיר - ההיתקלות:

- האפשרויות של ברין היו: להישאר נצור, או לירות.
- האויב הבין שאנחנו שם אפילו אם לא ראה אותנו.
- הכוח היה מאחורי מחסות, ועל פי התוכנית היה צריך לגרום לאויב להתקדם לתוך הצומת.
- היה נכון לפתוח באש הן מבחינת ביטחון כוחותינו - אגרסיביות, והן מבחינת התוכנית המבצעית - תיעול האויב.

חשאיות:

- סביר מאוד להניח שהאויב חיכה לכוח של ברין, וכשם שאנו מכירים את השטח ואת התנהגות האויב בו, כך גם האויב מכיר (טוב מאיתנו) את השטח ואת התנהגותנו בו, וכעובדה ניתן להצביע על כך שהאויב כבר לא צועק בלילה בכיכר השעון.
- נראה שהחמושים חיכו באזור הצומת. הם חיכו שכוח ברין ייחשף, כמו שקרה בפעילות הקודמת. כוח ברין החליט להיתפס על הצד המערבי של הסמטה, ובכך מנע היחשפות הכוח.
- לא בטוח שהירי של האויב בא לאחר זיהוי ודאי של ברין.
- הגירוי היה בעצם הכוח של ברין - ואנחנו בנינו על כך שתמיד יש מגע במבצע במיקום הזה.

מה הבין האויב?

- האויב הבין שאם פורקים מצפון לקסבה אז ככל הנראה הכוחות יגיעו לקסבה - לסמטה 2.
- האויב לא הבין את מיקומו של כוח זרביב - רק לאחר ההיתקלות כנראה הבין, והציבו שם זרקור ענק ואבן גדולה לחסימת הרחוב.
- האויב יודע שאנחנו יודעים לשלוט על סמטת השוק, וסביר שינסה להימנע ממעבר בסמטה בשעות הרלוונטיות 03:00-22:00.

סיכום מח"ט שומרון

תוצאות המבצע: פגיעה בחוליית "פרשי הלילה"

עלאא עליז ומהנד מריש השתייכו לחוליית "פרשי הלילה". חוליה זו הוקמה בימיו האחרונים של פאדי קפישה, ראש תשתית הפת"ח הקסבאית שנהרג במבצע 'גירוי-תגובה' של גדוד חרוב. החוליה פועלת במרחב המערבי של הקסבה וחברים בה באסם אבו סריה (נפצע בהיתקלות), מהדי אבו ע'זאללה, ע"א רחמאן שינאווי, עומר עכובה ונוספים. פעילי החוליה, מעבר לעיסוקם בגלגול פיגועים, פועלים בעיקר מול כוחות צה"ל הנכנסים לעיר במאפיינים של ירי והנחת מטענים.

מהנד מריש - הביע נכונות לביצוע פיגוע התאבדות; הוא מקורב למבוקשים רבים בעיר (בעבר ובהווה) כגון פאדי קאפישה, בשאר חנני וע"א רחמאן שינאווי. פעל לביצוע פיגוע ירי ומטען על כוחות צה"ל הפועלים בעיר.

עלאא עליז - עמד מאחורי מספר פיגועי ירי ומטען רבים לעבר הכוחות בקסבה; היה מעורב בפיגוע המטען בו נהרג לוחם גדוד חרוב אושר דמרי ז"ל.

להלן קטע מדבריו של מהדי אבו ע'זאללה, ראש החוליה, בראיון לטלוויזיה המקומית בעיר שכם

מהדי אבו ע'זאללה:

"כוח ציוני ניסה לפלוש לעיר העתיקה משוק הנפחים ואנחנו, חוליית "פרשי הלילה", נלחמנו נגדם. כתוצאה מכך, נפצע איש ההתנגדות מהנד מריש באופן קריטי וכאשר אנשי ההתנגדות ניסו להוציא אותו ממקום העימות, איש ההתנגדות נוסף נהרג והוא החלל עלאא עליז. כוחות הכיבוש לא הצליחו בתוקפנותם האחרונה לפני מספר שבועות נגד העיר שכם להגיע לאף איש התנגדות והם יצאו משכם מושפלים ומובסים. כעת הם רוצים לצוד את אנשי ההתנגדות באמצעות חיסולים."

תנועה מאובטחת בסמטה - כוח ברין

מעבר הסמטה בצמוד ובין חללים מאובטחים, עשוי למנוע את שבירת הצורה האורכית ולהקשות על המחבלים את גילוי הכוח:

- **חללים מאובטחים:** התנועה התאפיינה בהיצמדות למבנים ולקירות תוך ניצול מחסות מזדמנים כגון כוכים, פינות או עמודים.
- **אור וצל:** תנועה בין צללים, תוך הנמכת צללית ומבלי שצילו של הכוח יעבור את קו הצל של התכסית ויבלוט.
- **עיקרון האבטחה:** מקסימום אבטחה לפנים, לאחור, לצדדים ולממד הגובה, ומינימום כוח בתנועה ('יתנועת תולעת' לסוגיה).

מארבי שטח צולבים, פתיחת אגף וניצול הממד האנכי

ראוי לציון תכנון נכון של פתיחת אגף תוך משיכת האויב לחזית (באמצעות הרגלה) ותקיפתו מזווית מפתיעה. בהמשך, צריך לתכנן מבצעים משלימים של עקיפת כל מערך ההגנה של "פרשי הלילה" מן העורף (הגעה לצומת דרך 'החורשה המערבית' ומעקף "גימיע אלכביר" דרך רחוב נאצר) ולחילופין מעקף אנכי באמצעות תנועה על הגגות, וביצוע 'מארב טובלני' כלפי הצומת.

מארב מדלג וחתיירה למגע

ליבת הפעולה, בחתירתו של כוח זרביב לפנים ושיפור עמדות הקלעים בחסות משיכת תשומת לב המחבלים לחזית. קיצור הטווח של הכוח תחת ההבנה כי מתנהלים חילופי אש, כדי לשלוט טוב יותר על שטח ההשמדה הקטן, אינה פעולה טריוויאלית והיא ראויה לציון!

לא להפוך ה'גירוי' [הפיתיון] ל'קורבן'

כוח המשמש כ'פיתיון' צריך להיות ממוגן היטב והסיכונים הנלקחים לגביו מינימאליים. בפועל, כוח ברין עלול היה להפוך מ'פיתיון' ל'קורבן', כאשר ייתכן שהיינו משיגים את אותה תוצאה (ריתוק המחבלים לכיוון כיכר השעון) גם באמצעות רכב ממוגן או 'שופל' הניצב בפאתי הסמטה.

'פיתיון' שיהפוך ל'קורבן' נוכח סיכון לא מחושב, עלול להוביל לפגיעה מיותרת בלוחמים ופגיעה בחופש הפעולה הניתן לנו.

מבצעי גירוי-תגובה והסתננויות עמוקות לאור מדפס מתפתח

יש לשמר ביצוע מבצעי גירוי-תגובה לאור מדפסי אויב מתפתחים וקצוות חוט מבצעיים. הכרת דפוס הפעולה של האויב והתעמקות בו מאפשרים לנו להונות אותו ולתפור לו חליפה מבצעית ראויה. סיכויי ההצלחה של מבצעים אלה טובים לאין שיעור בהשוואה למבצעי גירוי-תגובה המוטלים לשטח כלאחר יד ותוך הנחה מוטעית לחלוטין, שהמחבלים אינם קוראים אותנו או שעדיין לא התרגלו לדפוס הפעולה הזה.

לסיכום

מבצע מצוין של הסיירת, המעיד על היכרות מעולה עם השטח, ניסיון מצטבר ומיצוי באופן מלא באמצעות הטמעת לקחים ותעוזה.

יישר כוח!

אמיר ברעם, אל"ם

מח"ט שומרון

גדוד חרוב - מבצע 'לגעת באושר'

הונאה טקטית

כללי:

בעקבות הרצון להפעיל לחץ מתמשך על הפעילים בקסבה ולייצר פעילות התקפית רציפה, ביצע הגדוד ב-31 ביוני 2006 את מבצע 'לגעת באושר', מבצע גירוי-תגובה שתכליתו פגיעה במבוקשים בקסבה. המבצע כלל הכנסת 'אלמנות'; ביצוע מעצר דמה; ביצוע הונאת מטען ופצועים; ויציאת הכוחות תוך השארת 'אלמנות קש'. לאחר יציאת הכוחות זיהתה אחת ה'אלמנות' שלושה חמושים בשטח ההשמדה המזרחי, ביצעה לעברם ירי, פצעה אחד קשה, והרגה את ראש הפת"ח בקסבה, פאדי קפישא.

המשימה:

"גדוד חרוב יפגע בחמושים, מניחי ומשליכי מטענים במרחב הקסבה בעיר שכם."

"וכך אלה המיומנים בשכנוע האויב לזוז ממקומו עושים זאת על ידי יצירת מצב המאלץ את האויב להתאים את עצמו אליו. הם מפתים אותו באמצעות משהו שאין ספק שימשוך אותו, ובעזרת פיתיונות של הישג נראה לעין הם אורבים לו בכוח גדול..." (סון טסו)

השיטה:

הכנסת 'אלמנות קש', ביצוע מעצר דמה, ביצוע הונאת מטען ופצועים ויציאת הכוחות תוך השארת האלמנות. כל זאת בשבעה שלבים עיקריים:
א. הסתננות רכובה אל מרחב הקסבה בעיר שכם;

- ב. מיקום שתי 'אלמנות' בנקודות 2,3;
 ג. ביצוע מעצר דמה בנקודה 4;
 ד. מיקום שתי 'אלמנות' בנקודות 5,6;
 ה. יצירת גירוי - פיצוץ לבנת חבלה בנקודה 1 כחלק משלב ההונאה;
 ו. זיהוי חמושים ופגיעה בהם;
 ז. קיפול וחזרה לשטחנו.

כוחות ומשימות:

הכוח	משימה	רכבים
חפ"ק מג"ד, מג"ד + 3 לוחמים	פיקוד ושליטה	סופה
תאג"ד, נהג + קרפ"ג + 3 חובשים	פינוי רפואי	אביר
חפ"ק מ"פ, מ"פ + 3 לוחמים	פיקוד ושליטה, מיקום וקיפול 'אלמנה' של "1 שחצני"	סופה
'אלמנה', מ"מ + 5 לוחמים	איתור ופגיעה בחמושים ובמניחי מטענים בשטח ההשמדה המעי' לבית הגשר	אביר
'אלמנה', מ"מ + 5 לוחמים	איתור ופגיעה בחמושים ובמניחי מטענים בשטח ההשמדה המעי' לבית הגשר	אביר
'אלמנה', סמל + 5 לוחמים	איתור ופגיעה בחמושים ובמניחי מטענים במרחב נקודה 1.	ספארון
'אלמנה', סמל + 5 לוחמים	איתור ופגיעה בחמושים ובמניחי מטענים במרחב.	ספארון
סמ"פ + 3 לוחמים	מיקום וקיפול ה'אלמנה' של "2 שחצני"	סופה
כוח חילוץ, מ"פ + 3 לוחמים	כוח חילוץ ועתודה לכוחות, מיקום וקיפול אלמנות של "מ.1 ו-מ.3 שחצני"	סופה
כוח חילוץ, מ"כ + 3 לוחמים	כוח חילוץ ועתודה לכוחות	סופה
כיתת איסוף גדודית, סמל + 5 לוחמים	אבטחת הכוחות בתצפית	ספארון

התפתחות האירועים:

שלב א' - ההגעה וההתמקמות

בשעה 03:41 נכנסו הכוחות לעיר בצורה רכובה, 'אלמנה' "מ. 3 שחצני" מוקמה בנקודה 2 ובמדורג מוקמה 'אלמנה' "מ. 1 שחצני" בנקודה 3. נקודת צומת 1 נפתחה על ידי שופל ומ"פ רובאית.

שלב ב' - הונאה וגירוי

בשעה 04:20 ביצעו הכוחות מעצר דמה בנקודה 4. במקביל מוקמו 2 אלמנות - "2 שחצני" בנקודה 5 ו-"1 שחצני" בנקודה 6. כ 20 דק' מביצוע מעצר הדמה ולאחר ששתי האלמנות דיווחו סיום מיקום ומוכנות מלאה להפעלה, בוצעה פעולת ההונאה שכללה: הפעלת לבנת חבלה בנקודת צומת 1; ירי תגובתי מיד עם הפיצוץ המדמה; היתקלות; צעקות חיילים; דימוי פצועים על ידי פיזור דם כבשים בנקודת האירוע; פיזור מחסניות בלאי; פיזור חלקי מדים; ופיזור תחבושות מוכתמות בדם וכפפות רופא כחלק מ"טיפול בשטח"; חבירת כוחות בצורה גלויה ורועשת בדגש על תאג"ד; ויציאה מהירה של כלל הכוחות.

שלב ג' - זיהוי חמושים ותגובה

בשעה 05:06 'אלמנה' "2 שחצני" זיהתה שלושה חמושים בשטח ההשמדה המזרחי, נעים בטור מהיר היא ביצעה לעבר אחד מהם ירי של שני כדורים וזוהתה פגיעה. החמוש השני ברח מאחורי מסתור בצד הדרומי של הכביש, והחמוש השלישי הצליח למשוך את החמוש הפצוע לזיג' הצפוני.

שתי דקות לאחר מכן, 'אלמנה' "1 שחצני" זיהתה אמבולנס שמגיע לנקודת צומת סמוכה שעצר ופרק צוות פראמדיקים עם מיטת פצועים אשר נעו לעבר הסמטה המזרחית מתחת לבית גשר.

בשעה 05:15 'אלמנה' "2 שחצני" זיהתה חמוש נוסף נע בצד "הסמטה", שהגיע מכיוון הזיג' יחד עם הפראמדיקים. בוצע לעברו ירי של שני כדורים וזוהתה פגיעה. החמוש הפצוע נמשך ע"י הפראמדיקים אל בית הגשר.

כמה דקות לאחר מכן 'אלמנה' "2 שחצני" זיהתה חמוש מסתתר מאחורי אחד הזיגים הדרומיים בשטח ההשמדה המזרחי. ה'אלמנה' ביצעה לעברו ירי של שני הקלעים, מטח של 4 כדורים כל אחד, אך לא זוהתה פגיעה.

פּערִים

- אי הריגת שלושת החמושים ולקיחת כלי נשקם.
- בידוד אזור הפעולה על ידי 'אלמנה' של "1 שחצני" ועל ידי הכוח עצמו מתחילת האירוע והגעת 'סער' אדום' לחמושים.
- נוה"ק - תרגול בהפעלת האש במארב.
- החלון בבית ה'אלמנה' אפשר פעולה של קלע אחד בלבד ולא ניתן היה להפעיל במקביל את שני הקלעים על פי התכנון.

לקחים

- ניצול חוסר התיאום בין הפעילים בקסבה דבר שבא לידי ביטוי בפעילות זו - **לקח לשימור**.
- במקומות שבהם קשה לנו לאתר את החמושים יהיה נכון לגרום למבוקשים להגיע לשטחי ההשמדה שלנו - **לקח לשימור**.
- תחבולה בלחימה - **לקח לשימור**.
- בכל פעילות, יש לנתח את המשימה ולבנות נוה"ק תואם לה על פי שלבי הפעילות.
- בפעילות גירוי-תגובה יש לבצע ניתוח של האויב ודפוסי פעולתו. יש לנתח את מיקום ה'אלמנה', את שטח ההשמדה, שטחים חיים/מתים, מיפויים על מנת שהכוח יהיה מוכן למשימתו. **לקח לשימור - אחריות מפקדים**.
- אם יש צורך בבידוד מרחב הפעולה יש לשמור על זירה נקייה עד כניסת כוחותינו, גם אם זה מצריך ירי הרתעתי - **לקח לשיפור**.
- כדי לשפר את מוכנות הכוח לביצוע משימתו יש לבצע תרגולות ומודלים במקומות ובשיטות שהן הכי קרובות למציאות בה יפעל הכוח (מודל בכפר, תרגולות בקסבאות בכפרים) - **לקח לשימור**.

סיכום מג"ד חרוב

מבצעי גירוי-תגובה:

מבצע גירוי-תגובה מביא לידי ביטוי רעיון מבצעי לפיו אנחנו גורמים לאויב להתנהג ולפעול בהתאם לרצון שלנו. למול ציפייה זו אנחנו נערכים לפגיעה באויב. לסוג מבצעים זה קיימים שני חלקים מרכזיים וחייבים להתייחס בכובד ראש לכל אחד מן השלבים:

שלב א' - גירוי:

שלב זה מבוסס על פעולת הונאה, שתכליתה לגרום לאויב לחשוב ולצייר לו מציאות מסוימת. חשוב שפעולה זו תהיה אמיתית ככל שניתן, על מנת שהאויב באמת יאמין ויפעל לאור אותה מציאות שאנחנו מציירים לו. במבצע זה, הונאת פיצוץ המטען, פינוי הנפגעים ויציאת כלל הכוחות, כל אלה יצרו אצל האויב מציאות לפיה באמת הופעל מטען, ויצר הסקרנות וההירות גרם להם להתנהגות לפיה הם יגיעו לנקודת האירוע על מנת להבין את שהתרחש וכמובן לקחת אחריות. כל זאת במקום בו בדרך כלל מניחים הפעילים מטענים כנגד כוחותינו.

פעולת הגירוי כללה הפעלת לבנה, ירי תגובתי מיד עם הפיצוץ, צעקות חיילים, פיזור דם כבשים בנקודת האירוע, פיזור מחסניות בלאי, פיזור חלקי מדם, פיזור תחבושות מוכתמות בדם וכפפות רופא, חבירת כוחות בצורה גלויה ורועשת בדגש על תאגיד, יציאה מהירה של כלל הכוחות וניתוק מגע מוחלט מאזור הפעולה. כל זאת, כמובן, רק לאחר ששתי ה'אלמנות' דיווחו סיום מיקום ומוכנות מלאה להפעלה.

משך הזמן של כל פעולת הגירוי היה 7-10 דקות לא יותר.

הנחת עבודה זו התבססה על האירוע שבו הגדוד איבד לוחם, אושר דמרי ז"ל, בדיוק באותה נקודה (נקודת צומת 1) ובאותו מאפיין - הפעלת מטען וניתוח הסקירות תקשורתיות שבהם נראו בנקודת האירוע חמושים.

הנחת עבודה נוספת וחשובה, היא שהקשר בין כלל הפעילים והתשתיות בקסבה רופף יחסית ולא קיים תיאום אדוק בין כל הפעילים והתשתיות, כך שאפשרי מצב לפיו פעיל יניח מטען ויפעיל אותו מבלי שתשתיות פעילים אחרים יכירו זאת מראש. כלומר, אין היערכות ופעילות מאורגנת לכלל הפעילים והתשתיות בקסבה.

שלב ב' - תגובה:

היערכות לשלב זה מביאה לידי ביטוי את היכולת להשיג את התוצאה שאותה אנו מבקשים להשיג - מעצר, ופגיעה באויב. חשוב שההיערכות בשלב הזה תביא לידי ביטוי את כלל היתרונות שלנו למול האויב, ובעיקר חשוב שאסור בשום שלב, בטח שלא בשלב הגירוי, שההיערכות לשלב התגובה תתגלה או אפילו שהאויב יחשוד שעדיין קיימת פעילות כלשהי במרחב. אם ההיערכות תתגלה, סביר שהאויב לא יפעל

על פי מה שרצינו והתכווננו. חשיפת ההיערכות לתגובה יכולה גם לגרום לכך, שניסיון להביא לידי ביטוי את היתרונות שלנו יהפוך מהר מאוד לתורפה מבצעית. לכן, ריבוי כוחות או סימנים מעידים לשלב ההיערכות לתגובה יכולים להכשיל פעולה זו. במבצע זה, ההיערכות לתגובה התבססה על שתי 'אלמנות קש' סמוכות לעבר שני שטחי השמדה (מזרחי ומערבי) עם יכולת גיבוי וחיפוי הדדי ביניהן. כמו כן מיקמנו עוד בשלב הכניסה שתי 'אלמנות' מחוץ למרחב הפעולה, השולטות באש ובתצפית על מרחב הפעולה ועל ציר הפינוי. זאת, מתוך הבנה שחילוץ הכוח ביום יכול להיות מלווה בהפרות סדר וירי לעבר הכוחות המחלצים.

לסיכום סעיף זה: מבצע גירוי-תגובה הינו מבצע יזום המחייב לימוד מעמיק של האויב ודפוסי הפעולה שלו. ועוד, מכיוון שזהו מבצע יזום, חשוב לבצע אותו בתנאים האופטימאליים לנו בכל מה שקשור להכנות ומוכנות הכוחות לפעולה.

תחבולה:

"אין ניצחון אלא בזכות הדמיון שלנו"

(גנרל דוויט איזנהאואר)

לאורך כל ההיסטוריה של מערכות ישראל, בכל מקום בו נקטנו תחבולה, הגענו להישג. התחבולה נועדה להתמודד עם החשיבה של האויב ולגרום לו לעשות טעויות בתנאים שנוחים לנו.

אחד המאפיינים המשמעותיים של מבצע זה היה ביסוסו על עיקרון התחבולה אשר ייושם בצורה מלאה. דימוי העלייה על מטען, ויציאת הכוחות תוך השארת האלמנות, נועד לגרום לחמושים לצאת החוצה וזה אכן קרה.

הכנת הכוח - נוהל הקרב:

במבצע באה לידי ביטוי התמורה המלאה לנוהל הקרב הסדור, וזאת לעומת שאר המבצעים שבהם נערך נוהל קרב חפוז. כאשר אנו יוצאים למבצע יזום, חובה עלינו לבצע נוהל קרב סדור. במבצע זה נוכחנו עד כמה זה השתלם. יש חשיבות רבה לניתוח המשימה ובניית נוהל קרב תואם לכל שלב וחלק במשימה.

בתחום הפעלת האש במארב, חשוב לשפר את נוה"ק לתחום זה, ולעסוק בתרגול הקלעים באש ממארב, וכן אל מול ביום אויב. יש לערוך ניתוח מקרים ותגובות פרטני למול חמוש/שלושה/חמישה במצבים שונים, ובכך לשפר את מידת מוכנותם של הקלעים להפעלת האש מן המארב.

סיכום

במבצע זה הוכיח הגדוד יכולת מבצעית גבוהה וכן רמת הכנות וניתוח שטח ראויים לציון. המבצע כולו, היה מבצע צבאי מלא ללא הישענות על גורם מודיעיני חיצוני לגדוד ובכך אולי ייחודו. במבצע זה, סגר הגדוד מעגל סביב מרחב הצומת, למרות שחשוב לי לציין כי אין אנו פועלים מתוך יצר נקמנות. הגדוד פועל ללא דופי ביום כדי למנוע יציאת פיגועים למרחב ולעורף מדינת ישראל, ובלילות הוא מבצע אינספור מעצרי סיכול כנגד תשתיות הטרור בעיר שכם בדגש על מרחב הקסבה ומחנה הפליטים עין בית אילמא. עם זאת, יש להמשיך ולשמר את הלחץ בעומק השטח, במקומות בהם מרגיש האויב בטוח, ושם לנסות ולפגוע בו ובכך לערער את ביטחונו, לשבש את אורח חייו ולגרום לו לעסוק כל יום וכל היום בהישרדות מפני פעולותינו, ובכך לצמצם את הזמן שבו הוא עוסק בטרור.

אין במבצע זה משום הכרעת הטרור בעיר שכם, שכן הלחימה בטרור בשונה ממלחמות אחרות, אין בה קרב אחד או מהלך אחד שיכריע. למבצע כזה יש תוצאות חשובות מאוד בכל מה שקשור לפגיעה בחמושים בקסבה ובעיקר בעובדה שהמבוקש מספר אחד נהרג מפעולת כוחותינו.

אין לי ספק שאירוע זה ישפיע בטווח הקצר על הפעילים בקסבה של שכם אך מניסיוני בלחימה זו, יימצא המחליף למי שכל עיסוקו היה פגיעה באזרחי מדינת ישראל ובכוחות צה"ל הפועלים בשכם.

יישר כוח!

אריק חן, סא"ל

מג"ד חרוב

גדס"ר 1 - מבצע "סופה רועמת"

מארבי 'זיג' בקסבה ו"משיכת" המחבלים

כללי:

בעקבות הרצון להפעיל לחץ מתמשך על הפעילים בקסבה באמצעות פעילות התקפית רציפה, הוחלט על ביצוע מארבי 'זיג' במרחב הקסבה, חשיפתה ונטרולה של מעבדת נפץ ומעצר מבוקש במחפייה. המבצע נערך ב-31 בינואר 2007. במהלך המבצע התמקמו צוותי הפלנ"ט במארבי 'זיג' בקסבה ע"פ תוכנית מגירה 'תגובה מהירה 4'; צוותי המארבים נתקלו בשני חמושים והרגו אותם.

המשימה:

גדס"ר גולני יפשוט על הקסבה ומחפייה יעצור מבוקשים, יאתר ויפגע בחמושים, יאתר מעבדת חבלה וישמיד אותה כל זאת על מנת לסייע לחטיבה לעמוד במשימתה.

השיטה:

הסתננות רכובה/רגלית למרחב הקסבה ומחפייה; מיקום מארבי 'זיג' חשאי; סריקת המעבדה ונטרולה; בשלב אחר ביצוע מעצר במחפייה; וחזרה לשטחי כינוס עם שחר. כול זאת בשמונה שלבים עיקריים:

- א. הסתננות רכובה אל מרחב הקסבה בעיר שכם.
- ב. פריקה והתגנבות רגלית אל מארבי 'הזיג'.
- ג. התמקמות הכוחות במארבי 'הזיג' והפעלת כוחות בחתימה גבוהה לגירוי.
- ד. זיהוי חמושים ופגיעה בהם.
- ה. איתור וסריקת מעבדת החבלה.
- ו. פיצוץ והשמדת המעבדה.
- ז. איתור ותפיסת מבוקש במחפייה.
- ח. קיפול וחזרה לשטחנו.